

Nr 202.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående befrielse för tandläkarinstitutet att till statsverket inleverera vissa medel; given Stockholms slott den 22 mars 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att sedan det av riksdagen år 1909 fastställda belopp av högst 14,000 kronor för år, som tandläkarinstitutet av de vid institutet uppburna elevavgifter äger disponera till hyra av lokal för poliklinik och laboratorium, till lokalens uppvärmning och belysning m. m. samt till materiell blivit under år 1916 överskridet med 749 kronor 73 öre, vid detta överskridande må bero och att institutet alltså må befrias från skyldighet att till statsverket inleverera sist omnämnda belopp,

samt att vid liknande överskridande under år 1917 med ett belopp av 7,966 kronor 65 öre må tills vidare i avbidan på Kungl. Maj:ts beslut bero, med rätt för Kungl. Maj:t att i sinom tid befria tandläkarinstitutet, så vitt angår högst nyssnämnda belopp, 7,966 kronor 65 öre, från skyldighet att till statsverket inleverera detsamma.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott, och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 mars 1918.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
 Statsråden: PETERSSON,
                   SCHOTTE,
                   PETRÉN,
                   NILSON,
                   LÖFGREN,
                   friherre PALMSTIERNA,
                   RYDÉN,
                   UNDÉN,
                   THORSSON.

Befrielse för
 tandläkar-
 institutet att
 till statsverket
 inleverera
 vissa medel.

Föredragande departementschefen, statsrådet Rydén yttrade:
 Tandläkarinstitutets verksamhet uppehålls, förutom genom patient-avgifter och ett anslag från Stockholms stad samt en mindre hyresavgift för två till odontologiska föreningen uthyrda rum i institutets lokal, av statsmedel och elevernas avgifter. Jag har under punkt 125 under åttonde huvudtiteln i 1918 års statsverksproposition haft anledning att lämna en redogörelse för institutets ekonomiska förhållanden, till vilken redogörelse jag tillåter mig hänvisa, då jag nu går att göra en framställning rörande institutets rätt att förfoga över elevavgifterna.

Av nämnda redogörelse framgår, att enligt nu gällande, av riksdagen år 1909 fastställda bestämmelser institutet äger att till hyra av lokal för poliklinik och laboratorium, till lokalens uppvärmning och belysning m. m. samt till materiell ur elevavgifterna använda ett belopp av högst 14,000 kronor för år. Om därefter överskott uppstår å elevavgifterna, skall det samma inlevereras till statskontoret.

Såsom vidare inhämtas av mitt anförande under ovannämnda punkt under åttonde huvudtiteln, har det under de senare åren visat sig bliva svårt att fullfölja tandläkarinstitutets verksamhet, därest nämnda inskränkning i dess förfogande över elevavgifterna strängt upprätthålles. Mitt anförande mynnade därför ut i en hemställan om förslag till riksdagen att för vartdera av åren 1918 och 1919 medgiva förhöjning med högst 7,000 kronor av det belopp, som finge tagas i anspråk av elevavgifterna. Kungl. Maj:ts biföll denna min hemställan.

Jag omförmälde vidare under berörda punkt, hurusom under åren 1915 och 1916 de för uppehållande av tandläkarinstitutets verksamhet nödiga bidragen ur elevavgifterna icke kunnat begränsas inom det medgivna högsta beloppet utan överskridit detsamma med angivna belopp. Med anledning av vederbörandes därom gjorda anhållan lät 1917 års riksdag i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag bero vid det år 1915 skedda överskridandet, och institutet blev alltså befriat från skyldigheten att till statsverket inleverera ett belopp av 1,723 kronor 65 öre. Jag har nu att anmäla framställningar i samma syfte beträffande de belopp, varmed utgifterna under åren 1916 och 1917 överskridit de till institutets förfogande ställda inkomsterna för dessa år.

I fråga om år 1916 har tandläkarinstitutets lärarkår i ämnet avlåtit en skrivelse till lärarkollegiet vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, under vars styrelse och förvaltning tandläkarinstitutet står.

I lärarrådets skrivelse anföres:

Av samma orsaker — stegrade pris på nästan allt — vilka år 1915 ledde till ett överskridande av det belopp av högst 14,000 kronor, som för uppehållande av tandläkarinstitutets verksamhet finge uttagas ur elevavgifterna, hade ett dylikt överskridande skett år 1916. Av hela årsinkomsten, 43,162 kronor 40 öre, utgjorde studie- och examensavgifterna år 1916 ett belopp av 22,170 kronor. Till statsverket skulle alltså hava inlevererats ett överskott av 8,170 kronor, men endast 7,420 kronor 27 öre kunde inlevereras. Institutet stode alltså i en brist av 749 kronor 73 öre.

Då denna brist icke kunde täckas med 1917 års inkomster, anhölle lärarrådet, att karolinska institutets lärarkollegium måtte utverka framställning till riksdagen, att vid omförmälda överskridande måtte få bero och tandläkarinstitutet sålunda befrias från att inleverera det felande beloppet.

Sedan lärarkollegiet i ämnet hänvänt sig till kanslern för rikets universitet, har denne i underdånig skrivelse den 5 januari 1918 hemställt om avlåtande av proposition i angivna syfte.

Statskontoret har, efter remiss, den 8 februari 1918 avgivit underdånigt utlåtande i anledning av kanslerns berörda hemställan.

I detta utlåtande erinrar statskontoret om 1917 års riksdags ovannämnda beslut rörande överskridandet år 1915 av det fastställda högsta bidraget ur elevavgifterna till tandläkarinstitutets drift. Samma skäl, som lågo till grund för den av Kungl. Maj:t till 1917 års riksdag gjorda framställningen och riksdagens beslut, kunde, enligt statskontorets mening, göras gällande även med avseende å det under år 1916 skedda överskridandet. I fråga om detta borde fördenskull iakttagas enahanda förfarande som vid det föregående tillfället.

Statskontoret funne ett ytterligare skäl härtill kunna hämtas ur den omständigheten, att Kungl. Maj:t ansett sig böra till 1918 års riksdag framställa ovan av mig omförmälda förslag.

Enligt vad jag inhämtat, har vid granskning i kammarrätten av tandläkarinstitutets räkenskaper för år 1916 någon anmärkning icke blivit framställd.

Jag anser förslag till riksdagen böra avlätas med hemställan i enlighet med vad vederbörande ifrågasatt.

Motsvarande framställning rörande år 1917 är av kanslern gjord i en underdånig skrivelse den 9 februari 1918. Karolinska institutets lärarkollegium hade hos kanslern anmält, att tandläkarinstitutets utgifter under år 1917 till följd av stegrade pris å förbrukningsartiklar m. m. med 7,966 kronor 65 öre överstigit det högsta medgivna utgiftsbeloppet, 14,000 kronor, och hemställde lärarkollegiet, att kanslern i sin ordning måtte hos Kungl. Maj:t anmäla den sålunda i tandläkarinstitutets räkenskaper uppkomna bristen och utverka, att Kungl. Maj:t måtte låta vid denna anmälan tills vidare bero. Med anledning härav hemställde kanslern i nyssnämnda skrivelse om proposition till riksdagen i syfte, att tandläkarinstitutet måtte befrias från skyldighet att till statsverket inleverera ovannämnda belopp, 7,966 kronor 65 öre.

Även över denna framställning har statskontoret avgivit infordrat underdånigt utlåtande, dagtecknat den 28 februari 1918.

I detta utlåtande har statskontoret — under uttalande av önskvärldheten därav, att dylika överskridanden måtte så vitt möjligt för framtiden undvikas och i varje fall ej förekomma annat än efter därom förut vederbörligen lämnat medgivande, samt med förmälan, att ämbetsverket icke varit i tillfälle att kontrollera riktigheten av de i

förevarande avseende lämnade räkenskapsuppgifterna — med hänsyn till förhandenvärande omständigheter hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att vid ifrågavarande överskridande måtte få bero och institutet alltså befrias från skyldighet att till statsverket inleverera omförmälda belopp.

Enligt vad jag inhämtat, hava elevavgifterna under år 1917 uppgått till 23,100 kronor; institutet skulle alltså till statsverket inleverera 9,100 kronor men kan blott överlämna 1,133 kronor 35 öre.

Institutets räkenskaper för år 1917 hava icke hunnit undergå granskning i kammarrätten. Ämbetsverkens granskningsrätt bör naturligen vid tillmötesgående av den gjorda framställningen icke avskäras i vidare mån än vad angår den principiella frågan om rätt för tandläkarinstitutet att överhuvud taget för berättigade ändamål för år 1917 använda elevavgifterna utöver den bestämda summan av 14,000 kronor. Det synes mig lämpligt, att framställning avlåtes till riksdagen därom, att vid det ifrågavarande överskridandet må tills vidare i avvaktan på Kungl. Maj:ts beslut bero och att Kungl. Maj:t bemyndigas att i sinom tid, sedan räkenskaperna granskats, på gjord framställning befria tandläkarinstitutet, så vitt angår ett belopp av högst 7,966 kronor 65 öre, från skyldighet att till statsverket inleverera under år 1917 influtna elevavgifter.

I anledning av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att sedan det av riksdagen år 1909 fastställda belopp av högst 14,000 kronor för år, som tandläkarinstitutet av de vid institutet uppburna elevavgifter äger disponera till hyra av lokal för poliklinik och laboratorium, till lokalens uppvärmning och belysning m. m. samt till materiell, blivit under år 1916 överskridet med 749 kronor 73 öre, vid detta överskridande må bero och att institutet alltså må befrias från skyldighet att till statsverket inleverera sist omförmälda belopp,

samt att vid liknande överskridande under år 1917 med ett belopp av 7,966 kronor 65 öre må tills vidare i avvidan på Kungl. Maj:ts beslut bero, med rätt för Kungl. Maj:t att i sinom tid befria tandläkarinstitutet, så vitt angår högst nyssnämnda belopp, 7,966 kronor 65 öre, från skyldighet att till statsverket inleverera det-samma.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, bifalla; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gustaf Florén.